

I 8. KEHF SÛRESİ

Mekke döneminin sonlarında, Nahl sûresinden hemen önce indirilmiştir. Adını, inançlarını yaşatabilme adına zâlim yöneticilerden kaçıp bir mağaraya sığınan ve uzun bir süre orada uyuduktan sonra mûcizevî bir şekilde yeniden “ diriltlen” bir grup gencin öyküsünün anlatıldığı bölümden (9-22. ayetler) almıştır. 110 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

I. K u l u ve elçisi Muhammed aracılığıyla, insanoğluna **bu** hikmet dolu **Kitabı gönderen ve onda,** insanı kuşkuya düşürecek, saptıracak **en ufak bir** çelişkiye, yanlışlığa ve **eğriliğe yer**

vermeyen Allah, her türlü övgüye, teşekkürü ve hamde lâyıktır.

2. Evet, Allah onu dosdoğru bir kitap olarak gönderdi ki, katından gelecek çetin bir azâba karşı inkârcıları uyarsın ve güzel davranışlar sergileyen müminlere, kendilerini muhteşem bir ödülün beklediğini müjdelesin.

3. Yani, içerisinde sonsuza dek kalacakları o cennet yurdunu.

4. Ve ayrıca, “Allah kendisine çocuk edindi!” iddiasında bulunanları uyarmak için bu kitabı gönderdi. Çünkü Allah’a çocuk isnat edenler derin bir sapıklığa düşüyorlar. Zaten bütün sapık inanç ve ideolojiler, Allah’ın herhangi bir konuda yetersiz, âciz, muhtaç ve zayıf olduğu varsayımından yola çıkarlar. Oysa;

5. Bu konuda kendileri de, körü körüne izledikleri ataları da, doğru bir bilgiye sahip değiller. Ağızlarından dökülen bu sözler ne

kadar çirkin ve küstahça! Gerçekte onlar, yalandan başka bir şey söylemiyorlar. Üstelik bütün uyarılara rağmen, inatla hakîkatten yüz çeviriyorlar.

6. Şimdi sen, ey Peygamber ve onun izinden yürüyen mümin; onlar bu ilâhî kelâma inanmıyorlar diye, arkalarından üzülp hayıflanarak kendini helâk mi edeceksin? Üzülme, onların iman etmemelerinden sen sorumlu değilsin. Yeter ki bıkip usanmı adan uyarmaya, hakîkati haykırmaya devam et! Bunun için, dünyanın göz kamaştırıcı nîmetlerine körcesine bağlanan ve sahip oldukları güç ve servetle anlamsız bir gurura kapılan bu câhillere, evrenin ve hayatın anlam ve hikmetini öğret. Şöyle ki:

7. Doğrusu Biz, yeryüzündeki bütün bu göz alıcı nîmetleri, yalnızca bu dünyaya ait gelip geçici birer süs olarak yarattık ki, içlerinden hangilerinin daha iyi davranışlar ortaya koyacağını belirlemek üzere, insanları bu

nîmetlerle **imtihân edelim.** Yoksa bunlar, yalnızca zevk ve eğlencenizi tatmin edesiniz diye yaratılmış değildir. Nitekim:

8. Hiç kuşkusuz Biz, yeryüzündeki bütün bu güzellikleri, her defasında sahiplerinin elinden almakta ve bir zamanlar görkemli birer saltanat merkezi olan o yerleri, bomboş ve **kupkuru bir toprak hâline getirmekteyiz.** Ve zamanı gelince de, tüm evreni kıyâmetle yok edip yepyeni bir hayatı başlatacağız. İşte asıl üzerinde durulması, merak edilmesi gereken konu buyken;

9. Yoksa sen, ey insanoğlu, **Ashab-ı Kehf:** Mağara Arkadaşları **ve Ashab-ı Rakîm:** adlarına kitâbe yazılan insanlar adıyla tanınan gençlerin yaşadığı ilginç serüvenin, **hayret verici mûcizelerimizden biri olduğunu mu sanıyorsun?** Hem de, göklerde ve yerde, akıllara durgunluk veren bunca muhteşem mûcizeler dururken! Üstelik sen bu kıssanın sadece dıştan görünen yönüyle ilgileniyor, asıl üzerinde durulması gereken yönünü gözden kaçırıyorsun:

10. Hani o yiğitler, müminlere kan kusturan bir diktatörün zulmünden kaçıp bir **mağaraya** sığınmış ve **“Ey yüce Rabb’imiz!”** diye yalvarmışlardı, **“Zâlimlere karşı bize katından bir rahmet bahşet ve bu çetin mücâdelemizde, eğrilmeden, sapmadan başarıya ulaşmanın yollarını göster bize!”**

11. Bunun üzerine, onları o mağarada, yıllarca sürecektir bir uykuya daldırdık.

12. Ve uzun bir zaman sonra onları tekrar uyandırdık ki, iki taraftan hangisinin, yani bütün olay ve olgularda ilâhî kudretin imzasını görebilen müminler mi, yoksa kâinâtı kör tesadüfler yumağı zanneden inkârcılar mı, bunlardan hangisinin **onların** mağarada **bunca zaman kalışlarındaki hikmet ve amacı daha güzel değerlendirdiklerini** ve dolayısıyla, bu iki bakış açısı arasındaki bariz farkı insanlara gösterelim.

13. İşte, onların öyküsünü —zaman içinde

insanlar tarafından ilâve edilerek kıssanın amacını bulandıran her türlü efsaneden arınmış olarak—
bütün gerçeğiyle sana anlatıyoruz:

Bu olayın nerede, ne zaman yaşandığı ve kahramanlarının hangi isimleri taşıdığı hiç önemli değil. Önemli olan, içinde barındırdığı ve tüm insanlığa ışık tutacak ibret dolu mesajlarıdır.

Onlar, gerçekten de Rablerine yürekten inanmış gençlerdi; Biz de onların iç dünyalarını ilim ve hikmet nurlarıyla aydınlatarak inançlarını güçlendirmiş;

14. V e sarsılmaz bir cesaret ve kararlılıkla yüreklerini perçinlemiştik. Hani onlar, zâlim yöneticilerin karşısına dikilerek haykırmışlardı: “Bizim kendisine boyun eğeceğimiz biricik Efendimiz, göklerin ve yerin gerçek sahibi, yöneticisi ve Rabb’i olan Allah’tır! Bu yüzden biz, O’ndan başka bir ilahın egemenliğini asla tanımayacak; zulüm sistemini ayakta tutmak için uydurduğunuz o sahte ilahlarınıza hiçbir zaman

yalvarıp yakarmayacağız! Aksi hâlde, Rabb'imizin asla razı olmayacağı saçma bir söz söylemiş oluruz!"

15. “Ama şu bizim halkımız, O’ndan başka tanrılara kulluk ediyorlar; oysa bu konuda iddialarını destekleyecek açık ve iknâ edici bir delil göstermeleri gerekmez miydi? Madem ki hak ve hakikate aykırı olduğunu bile bile inkârda ısrar ediyorlar, o hâlde, Allah adına böyle küstahça yalan uyduranlardan daha zâlim kim olabilir?”

Bunu duyan zamanın hükümdarı, inançlarından vazgeçmeleri için onlara bir süre tanımış, hak dinden dönmedikleri takdirde idam edileceklerini söylemişti.

16. Bunun üzerine, ne yapacaklarını aralarında görüşmeye başladılar. İçlerinden biri dedi ki: “Madem onları ve Allah’tan başka taptıkları sahte ilâhlarını terk ediyoruz, öyleyse dağlara çekilip bir mağaraya saklanalım ki, Rabb’imiz

bize rahmet kapılarını açsın ve müminlerin sayısını artırıp iman cephesini güçlendirerek, bu mücâdelemizde bize bir destek, bir dayanak hazırlasın.” Bu teklif kabul edildi ve gizlice mağaraya sığındılar. Bir süre sonra da, uzun zaman sürecektir bir uykuya daldılar.

17. Ey Müslüman! Eğer orada bulunup bu acayip manzarayı seyretmiş olsaydın, Güneşin doğduğu zaman, girişi kuzeye bakan mağaranın sağ tarafına nasıl yöneldiğini, batarken de sol taraflarından onları hiç rahatsız etmeyecek şekilde nasıl yalayıp geçtiğini görürdün. Onlar ise her şeyden habersiz, mağaranın genişçe bir dehlizinde uzanmış uymakta idiler. Ve bunların hiçbirisi, kendiliğinden meydana gelmiş olaylar değildi. Aksine **bu, Allah’ın** sınırsız kudret ve merhametini gözler önüne seren **delillerinden birisiydi.** O hâlde, bu delilleri doğru okuyarak Rabb’inizin gösterdiği yolda yürüyün. Unutmayın; **Allah kimi doğru yola iletirse, işte odur doğru yolda yürüyen; kimi de —hak ettiği**

için— sapıklık içinde bırakırsa, artık böyle **birin e**, kendisini **doğru yola** iletecek bir yardımcı, **bir dost bulamazsın.**

18. Evet, **onları** o halleriyle bir görseydin, **uykuda olmalarına rağmen uyanık sanırdın;** çünkü **Biz onları bir sağ yanlarına, bir sol yanlarına çeviriyorduk. Bu arada köpekleri, mağaranın girişinde ön ayaklarını uzatmış uyumaktaydı. Şâyet onlara rastlamış olsaydın, onların o dehşet verici, heybetli duruşlarından dolayı için korkuyla dolar, derhal arkasını dönüp kaçırdın oradan! İşte böylece, onları uzun bir süre gözlerden koruduk.**

19. Derken, aradan uzun yıllar geçti ve zamanı gelince, **onları yeniden uyandırdık. Şaşkınlıkla, neler olup bittiğini birbirlerine sormaya başladılar. İçlerinden biri, “Acaba burada ne kadar kalmışsındır?” diye sordu. Diğerleri, “Olsa olsa bir gün, hattâ daha kısa bir süre!” dediler. Fakat kesin bir karara varamayınca, mümin bir kişinin bilemediği her konuda yaptığı**

gibi hükmü Allah'a bırakarak, **“Ne kadar kaldığımızı en iyi Rabb’imiz bilir!”** dediler, **“Hele şimdi içimizden birini şu gümüş paralarla şehre yollayalım da, temiz yiyeceklerden seçip bize biraz erzak getirsin fakat çok dikkatli davransın, sakın bizim burada saklandığımızı kimseye sezdirmesin!”**

20. “Çünkü bizi ele geçirirlerse, hepimizi taşa tutup hunharca öldürürler; ya da baskı ve işkenceyle bizi o kendi bâtıl dinlerine geri döndürürler ki, o zaman asla kurtuluş yüzü göremeyiz!”

Gönderilen genç, aradan uzun yıllar geçtiğinden habersiz, çarşıda dolaşmaya başladı. İnsanlar, ant ika paralarla alışveriş yapmaya çalışan genci görünce, merakla etrafına toplandılar. Sonra durum yöneticilere haber verildi. Hep birlikte mağaraya geldiler ve mağaradaki gençlerin durumunu görerek, hayret verici gerçeği öğrendiler. Bir süre sonra gençler, uyandıkları yerde Rabb’lerine

ruhlarını teslim ettiler.

21. İşte böylece, onların yaşadıkları bu ibret verici olayın tüm çıplaklığıyla **ortaya çıkmasını sağladık ki,** uzun yıllar süren bir ölüm uykusunun ardından yeniden dirilen bu gençleri gören, duyan insanlar, **Allah'ın vaadinin gerçek olduğunu, kıyâmetin gelip çatacağında asla şüphe olmadığını** kesin olarak **bilsinler.** Asıl üzerinde durulacak mesele bu iken:

Onlar kendi aralarında, konuşarak **bu gençlerin durumunu tartışıyorlardı.** İçlerinden bazıları, “Hayatın tümünü **onlar üzerine bina edelim.** Her şeyde onları örnek alalım. Onlar gibi yaşayalım. İbadet ve itaatlerimizde, insan, eşya ve ihtiyaç anlayışımızda hatta baş kaldırma ve isyanımızda hep onlara dayanalım, onlar gibi olalım” dediler. **Oysa onların durumunu Allah daha iyi bilir.** Dolayısıyla hayat programında onlara değil Allah’a dayanmalı, O’nun dediği gibi yaşanmalıdır.

Öte yanda topluma hakim olan egemen güçlere gelince, onlar da: “ Hayır, biz onların adına bir mescid, bir secdegâh, bir ziyaretgâh yapalım. Onların adını ziyaret ve secde, hürmet ve tazim makamı bir mescidle yaşatalım. Böylece insanlar ekonomik, sosyal ve siyasi hayatta bizim istediğimiz gibi yaşarlarken, ibadet ihtiyaçlarını da orada, onlarla karşılasınlar” dediler.

İşte, Ashab-ı Kehf kıssası bu ndan ibarettir ve kıssadan alınması gereken dersler bunlardır.

22. Ama kıssanın bu can alıcı, ibret verici yönleriyle ilgilenmek yerine, gereksiz ayrıntılarla kafa yoran, faydasız polemiklere girmeyi marifet sanan bazı câhiller, **hiç bilmedikleri bir konuda atıp tutarak, “Onlar üç kişiydiler, dördüncüleri köpekleriydi!” diyecekler, yâhut “Hayır, beş kişiydiler, altıncıları köpekleriydi!” diyecekler.** Kimileri de, **“Yedi kişiydiler, sekizincileri köpekleriydi!” diyecekler.** Bu gâfillere de ki: **“Onların sayısını en iyi Rabb'im bilir.** Ve eğer Müslümanlığınıza

bir katkı sağlayacak olsaydı, bunu size de bildirirdi. Bu konuda ileri geri konuşanlara aldırmayın; çünkü **onların** gerçek hayat hikayesini **bilenlerin sayısı çok azdır.”**

Bunun içindir ki, ey Müslüman! Kur’an’da açıkça anlatılan bu **belli başlı konular hariç onların** sayıları, isimleri, mağarada kaç yıl kaldıkları gibi gereksiz konular **hakkında,** hiç kimseyle lüzumsuz **tartışmalara dalma ve bu gibi konularda** daha fazla bilgi edinmek adına, kıssaları efsaneleştiren **bu insanlardan hiçbirine soru sorma!** Geçmişe yönelik bilinmeyen konularda tartışmaktan kaçındığın gibi, geleceğe yönelik gaybî konularda da aynı titizliği göster:

23. Hiçbir şey hakkında, Allah’ın yardımını hesaba katmadan, sanki her istediğini yapmaya gücün yetermiş gibi **“Ben bu işi yarın mutlaka yapacağım!”** deme;

24. Sözlerine, “Ancak Allah izin verirse!” kaydını mutlaka ekle. Çünkü Allah dilemedikçe sen

hiçbir şey yapamazsın. Onun için, geleceğe yönelik plânlar, projeler üretirken, Allah'ın rızasını, oylara yön veren irâdesini hesaba katmayı, O'nun yardımı olmadan bir adım bile atamayacağını hiçbir zaman unutma! Böylece, mücâdelende kendini yalnız ve kimsesiz hissetmezsin; başarı kazandığında gurur ve şımarıklığa kapılmaz, başarısız olduğun zaman ümitsizliğe, yılgınlığa düşmezsin.

Eğer “İnşallah” demeyi unutursan, derhal **Rabb’ini an** ve hatânı telâfî et. Hiçbir zaman ümidini yitirme ve doğrulukta, iyilikte kendini asla yeterli görme. Hangi durumda olursan ol, **“Umarım ki Rabb'im, beni bundan daha doğru bir yola iletecektir!”** de.

25. Yukarıda, yirmi ikinci ayette sözü edilen ve kıssanın masalımsı yönüyle ilgilenen o câhiller, Mağara Arkadaşları hakkında, **“Onlar mağaralarında üç yüz yıl kaldılar.”** dediler. Diğer bazıları da, buna **dokuz yıl daha ilâve ettiler.** Bundan daha uzun veya daha kısa bir süre kaldıklarını iddia edenler de oldu. Oysa bu konuda

hiçbir bilgiye sahip değillerdi. Üstelik, onların mağarada kaç yıl kaldığını bilmek, bu kıssada verilmek istenen mesaja herhangi bir katkı sağlayacak da değildi.

26. Ey Muhammed! Hiç bilmedikleri konuda ileri geri konuşan bu insanlara de ki: “Onların mağarada ne amaçla, ne şekilde ve ne kadar kaldıklarını en iyi bilen, Allah’tır. Öyle ya, göklerin ve yerin gaybı yalnızca O’nun elinde dir. Onların bütün gizliliklerine, en erişilmez yönlerine dâir mutlak ve şaşmaz bilgi sadece O’na aittir. O ne güzel görür, ne güzel işitir! Oysa insanlar o kadar âciz, o kadar zayıftırlar ki, onların O’ndan başka bir yardımcısı, dostu yoktur ve O, hiç kimseyi hükmüne ve egemenliğine ortak etmez.

Öyleyse, ey hak yolunun yolcusu; hakîkati aslından öğrenmek istersen:

27. Rabb’inin kitabından sana vahyedilen şu eşsiz ayetleri oku! Şuna emîn ol ki; O’nun

sözlerini değiştirebilecek hiçbir güç yoktur!
Öyleyse, sakın Kur'an'la irtibatını koparma; aksi hâlde, dünya ve âhirette felâketlere uğrarsın da, **O'ndan başka sığınacak kimse bulamazsın!**
O'nun lütuf ve rahmeti nerededir diye soracak olursan:

28. Rab'lerinin hoşnutluğunu arzu ederek, sabah akşam O'na yalvaran yoksul, ezilmiş, gariban, fakat gönülleri imanla dopdolu o fedâkâr insanlarla **birlikte candan sabret**, onların dertlerine, sevinçlerine ortak ol **ve sakın dünya hayatının göz kamaştırıcı câzibesine kapılıp da, gözlerini onların üzerinden bir an olsun ayırma! Bencil arzularının kölesi olan**, bu yüzden **yüreğini** Kur'an'da dile getirdiğimiz öğüt ve uyarılarımıza, yani **Zikrimize karşı duyarsız kıldığımız ve işi gücü zulüm, haksızlık ve taşkınlık olan kimselere sakın itaat etme!**
Yoksul ve zayıf müminleri yanından uzaklaştırdığın takdirde sana iman edeceklerini söyleyen bu kendini beğenmiş kâfirlerin teklifine uymayı aklından bile geçirme!

29. İslâm'ın kendilerine muhtaç olduğunu zanneden bu câhillere **de ki:** “İşte size **Rabb'inizden, hakîkatin** ta kendisi olan Kur'an geldi! **Artık dileyen** ona **inansın, dileyen inkâr etsin.** Ama şunu bilsinler ki:

Gerçekten Biz, hakkı inkâr eden bu zâlimlere, **çevrelerini** duman ve alevden duvarlarla **kuşatan** korkunç bir ateş hazırladık; öyle ki, onlar feryat edip su istediklerinde, erimiş maden gibi yüzleri haşlayan kaynar bir su içirilecek onlara. Ne kötü bir içecek; ne kötü bir barınak! Öte yandan:

30. Allah'ın ayetlerine yürekten iman eden ve bu imanın gereği olarak **güzel ve yararlı davranışlar ortaya koyanlara** gelince; iyilik yapanların emeklerini elbette boşa çıkarmayacağız:

31. İçerisinde ırmakların çağıldadığı sonsuz huzur ve mutluluk diyarı olan **Adn**

cennetleri yalnızca onların olacak. Orada altın bilezikler takınarak süslenecek, ipekli ve hârika işlemeli yeşil atlastan elbiseler giyinecek ve mücevheratla süslenmiş tahtlara kurulup yaslanacaklar. Bu ne güzel bir mükâfât ve yüce bir makam! İşte, bu mükâfâtı kazanacak olanları daha iyi tanımak ve tanıtmak için:

32. Ey Müslüman! Onlara, şu iki adamın durumunu ibret verici bir örnek olarak anlat: Onlardan birine iki üzüm bağı vermiş, bağların çevresini hurma ağaçlarıyla çevirmiş ve iki bağın arasını ekinlik hâline getirmiştik.

33. Her iki bahçe de ürünlerini tastamam veriyor, bu konuda hiçbir eksi klik göstermiyorlardı ve bahçelerin tam ortasında, bir de ırmak akıtmıştık.

34. Üstelik onun, bundan başka daha pek çok gelir kaynakları da vardı. İşte bu adam,

yoksul, fakat son derece dürüst olan bir **arkadaşıyla konuşurken**, kibirli kibirli, **“Ben senden daha zenginim ve çoluk çocuğum, kalabalık kabîlem, güçlü kuvvetli adamlarımla nüfûs olarak da daha güçlüyüm!” dedi.** Derken, böyle konuşarak bahçelerine vardılar.

35. Bu küstahça davranışlarıyla yalnızca kendisine zulmetmekte olan bu adam, bahçesine girdi ve **“Şu nîmetlerin, bir gün yok olacağını hiç mi hiç zannetmiyorum!” dedi.** Ve ekledi:

36. **“Ayrıca kıyâmetin kopacağını ve insanların yeniden diriltilip hesaba çekileceğini de sanmıyorum;** ama eğer iddia ettiğin gibi diriltilip **Rabb’imin huzuruna çıkarılacak olsam bile, herhâlde bundan daha iyisiyle karşılaşırım.** Nitekim, dünyada sahip olduğum şu zenginlik, Allah katında ne kadar seçkin ve değerli bir kul olduğumu göstermiyor mu?”

37. Bunun üzerine, **arkadaşı söze girerek,**

“Seni yani insanı önce topraktan var eden, sonra da bir damla sudan yaratan ve böylece seni aşamadan aşamaya geçirerek, hârika yeteneklere sahip bir insan şeklinde düzenleyen Rabb’ini, şu nankörce davranışınla inkâr mı ediyorsun?”

38. “Ama ben açıkça ilan ediyorum ki, o senin inkâr ettiğin Allah, benim biricik sahibim, efendim ve Rabb’imdir ve ben, senin yaptığın gibi Rabb’imin buyruklarını bir kenara atmayacak, arzu ve heveslerimi ilâhlaştırmayacak; hiçbir şeyi ve hiç kimseyi Rabb’ime ortak koşmayacağım!”

39. “Bahçene girerken, bir kula yaraşan tavrı göstererek, ‘Mâşaallah! Allah istemiş, dilemiş, ne güzel yaratmış! Bütün güç ve kudret, yalnızca Allah’ın elindedir!’ demen gerekmez miydi? Gerçi Rabb’imin sana bahşettiği nîmetlerle şımarıp beni mal ve evlatça kendinden küçük görüyorsun ama;

40. Ne biliyorsun, bakarsın Rabb'im, bana seninkinden daha hayırlı bağlar, bahçeler verir ve senin bahçene gökten dolu, yağmur, sel, fırtına gibi bir afet gönderir de, şu güzelim bahçen, ot bitmez çıplak bir düzlüğe dönüşüverir!

41. Ya da suyu tamamen çekilir de, onun bir damlasını bile arayıp bulamazsın!"

42. Ve gerçekten de adamın bahçesi, bir gün bütün ürünleri kökünden silip süpüren bir afet tarafından çepeçevre kuşatıldı. O inkârcı adam, çardakları yerle bir olmuş bahçesinin bu acıklı hâlini görünce, onun için harcadığı emeğe yanarak ellerini ovuşturup dövünmeye başladı: "Ah, keşke Rabb'ime hiçbir varlığı ortak tanımasaydım! Ne olurdu, arkadaşımın tavsiyesini dinleyip yalnızca Rabb'ime kulluk etseydim!" diyordu.

43. Şimdi ona Allah'tan başka yardım edebilecek ne yandaşları vardı, ne de

kendisini Allah'ın azâbından kurtarabilecek durumdaydı!

44. İşte o anda anladı ki, hüküm verme ve **egemenlik** yetkisi, tek ve **gerçek** tanrı olan **Allah'a aittir**. O'nun yardım ve inâyetine sığınmadan, dünyada da, âhirette de kurtuluşa ulaşmak mümkün değildir. Evet, **en güzel ödül ve en hayırlı sonuç, yalnız O'nun katındadır**. O'na yürekten bağlanıp hükümlerine boyun eğmek, bu dünyada alınacak mükâfât açısından da, âhirette elde edilecek sonuç bakımından da en güzelidir. Fakat insanlar, aceleci davranıp cenneti dünyada yaşamak istiyorlar. O hâlde, ey Müslüman!

45. Güzelliğiyle insanoğlunu cezbeden şu gelip geçici dünya hayatını n gerçek yüzünü ortaya koymak için, **şu çarpıcı örneği anlat onlara: Gökten yağmur yağdırırız da, yeryüzünün bitki örtüsü onun sayesinde** yeşerip boy verir ve renk renk, çiçek çiçek **birbirine karışır fakat** bunca göz kamaştırıcı güzellikler, çok geçmeden

sararır, ufalanır ve sonunda, rüzgarların önünde savrulup giden çöp kırıntılarına dönüşür. İşte dünya nîmetleri de aynen böyle yok olup gidecektir. O hâlde, yok olup gitmeye mahkûm olan şu evrende sınırlı bir güce sahip olan insanoğlu, bir Yüce Kudrete muhtaç: İşte O **Allah, her şeye kadirdir.**

46. Gerçikmallarınız, servetiniz, eşiniz ve çocuklarınız, **dünya hayatının süsleridir.** Bunlara sahip olmayı, insanlar arasında üstünlük ölçüsü ve değer yargısı yapmamak ve helâl sınırlarını aşmamak şartıyla, mal mülk sahibi olabilir, evlenip çoluk çocuğa karışabilir, hayatın güzelliklerinden yeterince istifâde edebilirsiniz. Fakat dünya ile âhiret arasında tercih yapma durumunda kaldığınızda elbette âhireti seçmelisiniz. Unutmayın ki, ürünleri sonsuza dek kalıcı olan güzel davranışlar, **Rabb'inin katında hem mükâfât bakımından daha iyidir, hem de gönüllere huzur veren bir ümit kaynağı olarak daha tatmin edicidir.** Çünkü gün gelecek, dünyadaki her şey kıyâmetle yok

edilecektir:

47. O Gün, dağları yerinden söküp hallaç pamuğu gibi **atacağız**; öyle ki, **yerin** paramparça edildiğini ve onun yerine yaratılan dünyanın (14. İbrahim: 48) **dümdüz, çırılçıplak olduğunu göreceksin. Sonra da, bütün insanları yeniden dirilterek bir araya getirecek, bir tekini bile geride bırakmayacağız.**

48. Böylece, hepsi derecelerine göre **bölük bölük Rabb'inin huzuruna ıkarılacaklar.** Ve Allah inkârcılara seslenecek: **“İşte Şimdi yapayalınız, çırılçıplak ve âciz bir Şekilde huzurumuza geldiniz, tıpkı sizi ilk baŐta yarattığımız gibi! Oysa, sizin için böyle bir buluŐmayı gerekleŐtirmeyeceđimizi ve yaptıklarınızın hesabını vermek üzere asla diriltilmeyeceğinizi iddia ediyordunuz!”**

49. Derken, bütün iyiliklerin, kötülüklerin kaydedildiği **kitaplar** ortaya **konacak; bunun üzerine suçluların, orada yazılı olanları**

görünce, bundan dolayı korkudan titrediklerini göreceksin; “Vay başımıza gelenler!” diye feryat edecekler, “Bu nasıl bir kitapmış ki, küçük büyük hiçbir şey bırakmamış, hepsini sayıp dökmüş!” Böyl e c e , dünyada iken ne yapmışlarsa, hepsini karşılarında görecekler ve Rabb’in hiç kimseye zerre kadar haksızlık etmeyecek.

Çünkü Allah, insanı iyilik yapab ilecek özelliklerde yaratmış, dostunu ve düşmanını da ona önceden tanıtmıştı:

50. Hani bir zaman meleklere, “Tüm insanlığın temsilcisi olarak karşınızda duran Âdem’e secde edin, y a n i onun size üstünlüğünü kabul ederek, önünde saygıyla eğilin!” demiştik; bunun üzerine İblîs hariç, hepsi Âdem’e secde etmişlerdi. Meleklerin arasında yaşamakta olan o İblis, aslen cinlerdendi ve Âdem’e secde etmemekle **Rabb’inin emrine karşı geldi.**

Şimdi siz ey insanlar, Benim gönderdiğim Kitabı ve Peygamberleri bırakıp da, İblîs'i ve yandaşlarını mı kendinize dost edineceksiniz; hem de onlar, sizin ezeli düşmanlarınız olduğu hâlde! Allah'ı bırakıp, Şeytanı dost edinmek; zâlimler için ne de kötü bir değiş tokuş! Oysa ki:

51. Ben bu taptığınız şeytanları ne göklerin ve yerin yaratılışına tanık kıldım ne de kendilerinin yaratılışına; ayrıca, insanları doğru yoldan saptıranları kendime hiçbir şekilde yardımcı edinmiş de değilim! Öyleyse, nasıl olur da sizin gibi yaratılmış varlıkların hükmüne boyun eğer, onları ilâh edirsiniz? Böyle yaptığınız takdirde, Hesap Günü sizi Allah'ın azâbından kim kurtarabilir?

52. O Gün Allah müşriklere, “Haydi, Benim ortaklarım olduğunu iddia ettiğiniz efendilerinizi çağırın da sizi kurtarsınlar bakalım!” diyecek. Bunun üzerine onları çağıracaklar, fakat sözde ilâhları, onların çağırısına cevap

bile veremeyecekler. Çünkü Biz, aralarına aşılmaz bir engel koymuşuzdur.

53. Ve nihâyet suçlular, cehennem ateşini tüm dehşetiyle karşılarında görecek ve artık oraya düşeceklerini anlayacaklar. Kurtulmak için çırpınacak, fakat ondan kaçıp sığınacak bir yer bulamayacaklar.

54. İşte görüyorsunuz; Biz bu Kur'an'da, insanlara doğru yolu gösterecek bütün ibret verici, aydınlatıcı örnekleri teker teker ele alıp işledik. Fakat insanoğlu, gerçekler karşısında itiraz etmeye, inatla ve körü körüne tartışmaya o kadar düşkün bir varlık ki! İşte bunun sonucu olarak:

55. Kendilerine yol gösterici ayetlerimiz ulaştığı hâlde, insanları iman etmekten ve Rablerinden bağışlanma dilemekten alıkoyan tek sebep, önceki milletlere uygulanan yasaların kendi üzerlerinde uygulanmasını veya kendilerine vaadedilen

cehennem **azâbının** bir an önce **gelip karşılarna dikilmesini** beklemeleri, bu istekleri hemen gerçekleştirmeyince de elçileri yalancılıkla itham etmeleridir.

56. Oysa Biz elçileri azap melekleri olarak değil, **ancak müjdeleyici ve uyarıcılar olarak göndeririz.** Buna karşılık **inkârcılar**, varlık yasalarıyla taban tabana zıt; hikmet ve adâletten yoksun **bâtıl** inanç ve ideolojilere dayanarak, asılsız ve temelsiz iddialarla, çirkin oyunlarla **gerçeğin**, doğrunun ve hakkın ta kendisi olan bu dini **devirip yok etmek için mücâdele ediyorlar.** Bununla da kalmayıp, **ayetlerimizi ve kendilerine yapılan uyarıları alaya alıyorlar.** O hâlde:

57. Rabb'inin ayetleri bir öğüt ve uyarı olarak kendisine hatırlatıldığı hâlde **onlardan yüz çeviren ve kendi elleriyle işlediği** bunca kötülükleri, çirkin işleri **unutarak** zulüm ve haksızlığa devam eden **kimseden daha zâlim kim olabilir?** İşte bu zâlimce davranışlarının

karşılığı olarak, **Biz onların kalplerine, hakîkati anlamalarına engel olan perdeler yerleştirdik, kulaklarını da sağırlaştırdık.** Bunun içindir ki, **onları** en iknâ edici delillerle bile **doğru yola çağırırsan,** bu inatçı tavırları devam ettiği sürece **kesinlikle doğru yola gelmezler.**

58. Ama onların bunca azgınlıklarına rağmen, **Rabb'in çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.** Onun için, onları hemen helâk etmeyip, tövbe etmeleri için süre tanıyor. **Şâyet işledikleri günahları yüzünden onları anında cezalandırmak isteseydi, hak ettikleri azâbı çoktan vermiş olurdu. Fakat onlar için belirlenmiş bir süre vardır ki,** gelip çattığı zaman **ondan asla kaçıp kurtulamayacaklar.** Bunu daha iyi anlamak için, insanlık tarihini şöyle bir gözden geçirmeniz ve devletlerin, medeniyetlerin yıkılış sebepleri üzerinde düşünmeniz gerekir:

59. İşte, zulmettikleri için helâk ettiğimiz geçmiş medeniyetler, ülkeler ve şehirler!

Onların yok edilmesi için de belirli bir süre tayin etmiş ve günü gelince cezalarını vermiştik.

Öyleyse, ey zâlimler, başınıza gelecek azâbın gecikmesini, izlediğiniz yolun doğru olduğuna yormayın ve ey müminler, zâlimlerin hemen helâk edilivermesini beklemeyin; onların zaman zaman lüks ve refah içinde yüzerken, müminlerin sıkıntı ve zorluklar içerisinde bulunması sizi aldatmasın. O l a y l a r ı sadece görünen yönleriyle değerlendirmeyin, başından sonuna bir bütün olarak görmeye çalışın. Unutmayın ki, sizin hoşlanmadığınız bir şey, aslında sizin için hayırlı olabilir, h o ş u n u z a g i d e n b i r ş e y d e, sizin için kötü sonuçlar doğurabilir. Neyin faydalı, neyin zararlı olduğunu en iyi Allah bilir, siz bilemezsiniz (2. Bakara: 216 ve 4. Nisa: 19).

H z. İbrahim'in, Allah'ın ölümleri nasıl d i r i l t t i ğ i n i görmek isteğinde olduğu gibi H z. Mûsâ Rabb'ine nazlanarak dünyada insanların başına gelenlerin, görünen yüzü dışında ne anlamı olduğunu; yaşanan bütün bu olup bitenlerin hikmetini sordu:

Nedir bu hayat?!.. Doğum ile ölüm arasında, verilen ve alınanlar; kazanılan ve kaybedilenler; gelen ve gidenler... Bütün bunların perde arkasında ne var?!.. Hz. Musa, yaşanan bu nca olayın asıl anlam ve yorumunu anlamak isteyince Allah ona, iki denizin birleştiği yere kadar yürümesini ve olağan dışı bir olay gördüğü yerde Hızır'ı beklemesini, çünkü onunla orada buluşacağını, sonra beraber yaşadıkları olaylarla istediği bu bilgiye ulaşacağını söyledi. Bunun üzerine Mûsâ, yardımcısı Yûşa'yı —ki, Mûsâ'dan sonra İsrail Oğulları'n a Peygamber olacaktır— yanına yoldaş olarak aldı ve iki arkadaş, Hızır'la buluşmak üzere yola koyuldular:

İşte Allah, olayların ardında yatan hikmeti açığa çıkarmak üzere, gerçeğin üzerindeki perdeyi birazcık aralayacak ve böylece, ilk bakışta hoşunuza gitmeyen bazı olayların, aslında nice hayırların anahtarı ve müjdecisi olduğunu görmenizi sağlayacaktır. O hâlde, hakîkatin perde arkasını keşfetmek üzere, gelin Mûsâ ile birlikte yola çıkarak, olup bitenleri onun gözleriyle izleyin:

60. Hani Mûsâ, yardımcısına, “Yıllarca yürümem gerekse bile, iki denizin birleştiği yere varıncaya dek, durup dinlenmeden yoluma devam edeceğim!” demişti.

61. Ve uzun bir yolculuğun ardından, **nihâyet iki denizin birleştiği yere vardıklarında,** yanlarında getirdikleri ve içinde balık olan azıklarını bir kenara bırakarak, dinlenmek üzere bir kayanın gölgesine çekildiler. Bu arada, **ikisi de balığı unutmuşlardı.** Bu sırada **balık,** Yûşa’nın şaşkın bakışları altında **denize atlamış ve kendisine bir yol tutup gitmişti.** Mûsâ bu olup bitenleri görmemiş Yûşa da bu ilginç olayı Mûsâ’ya anlatmayı unutmuştu. Bu yüzden, burasının buluşma yeri olduğunu anlayamadan, kalkıp tekrar yola koyuldular.

62. Oradan biraz uzaklaşınca, Mûsâ yardımcısına, “Aziğımızı getir de karnımızı doyuralım!” dedi, “Doğrusu bu yolculuk, bizi epeyce yordu.”

63. Yardımcısı, “Tüh, gördün mü!” dedi, “Kayanın yanında mola verdiğimiz sırada balığın kaçıp gittiğini sana söylemeyi unutmuşum; bunu söylememi, her hâlde bana şeytan unutturdu; bir görseydin, balık nasıl da şaşılacak biçimde suya atlayıp denizde yolunu tutup gitmişti!”

64. Mûsâ heyecanla, **“Demek aradığımız yer orasıydı!”** diye bağırdı ve hemen izlerini takip ederek, gerisin geriye döndüler.

65. Ve o kayanın yanı başında, Peygamber olan Hızır adında **bir kulumuzla karşılaştılar ki, Biz ona katımızdan** engin bir lütuf ve rahmet bahşetmiş ve yine **katımızdan, onu** evrenin bilinmezliklerine ve ilâhî takdire dâir, her Peygamberin sahip olmadığı bazı özel **bilgilerle donatmıştık.**

66. Mûsâ ona, **“Sana Allah tarafından öğretilen hikmet ve bilgiden bana da öğretip beni bir öğrencin olarak eğitmen için seninle**

gelebilir miyim?” diye sordu.

67. Hızır, “Elbette fakat **sen** bir insan olarak, sana bildirilen ilâhî kurallara uymakla yükümlü olduğundan, **benimle** arkadaşlığa **kesinlikle dayanamaz** ve yaptıklarına —doğal olarak— karşı çıkarsın!” dedi. Ve ekledi:

68. “Öyle ya, iç yüzünü bilemediğin ve daha önce öğrendiğin dînî hükümlere ters gibi görünen şeyler karşısında nasıl sabredebilirsin ki?”

69. Mûsâ, “Allah izin verirse,” dedi, “ne kadar **sabırlı olduğumu göreceksin; sana hiçbir konuda itiraz etmeyeceğim!”**

70. Bunun üzerine Hızır, “Pekâlâ!” dedi, “**Ama peşimden geldiğin takdirde, yaptıklarım hakkında —ben sana gerekli açıklamada bulunmadıkça— bana hiçbir şey sormayacaksın!”**

Mûsâ bu şartı da kabul etti ve Hızır’la arkadaşlığa başladı:

71. Böylece, Hızır ile Mûsâ birlikte yola koyuldular; sahil boyunca yürürken, bir yolcu gemisine rast geldiler. Karşı kıyıya geçmek üzere gemiye bindiklerinde, tam denizin ortasındayken, Hızır gizlice gemide bir delik açtı. Bunu gören Mûsâ, hemen öfkeye kapılarak, “Ne yaptın sen? İçindeki yolcuları boğmak için mi deldin gemiyi?” diye çıkıştı, “Doğrusu sen, çok çirkin bir iş yaptın!”

72. Bunun üzerine Hızır, “Ben sana, benimle arkadaşlığa dayanamazsın, dememiş miydim?” dedi.

73. Mûsâ özür dileyerek, “Unutarak yaptığım bir şeyden dolayı beni suçlama ve şu ilim ve hikmet öğrenme işimde bana lütfen güçlük çıkarma!” dedi.

74. Mûsâ’nın özrü kabul edildi ve gemiden inip yollarına devam ettiler; derken yolda bir çocuğa rastladılar; Hızır, ânî bir hareketle onu oracıkta öldürüverdi. Dehşetten donakalan

Mûsâ, “Hiç kimseyi öldürmediği hâlde, masum bir cana nasıl kıydın sen?” diye haykırdı, “İşte şimdi, gerçekten korkunç bir iş yaptın!”

75. Hızır yine, “Ben sana, benimle arkadaşlığa dayanamazsın, dememiş miydim?” dedi.

76. Bunun üzerine Mûsâ, “Tamam!” dedi, “Bundan böyle, eğer bir daha sana itiraz amacıyla bir şey soracak olursam, artık benimle arkadaşlık etme; o takdirde, benden ayrılmakta mâzur sayılırsın!” dedi.

77. Yine yollarına devam ettiler. Derken, bir kasabaya varıp halkından yiyecek bir şeyler istediler fakat hiç kimse onları ağırlamaya yanaşmadı. Orada dolaşırlarken, kasabanın ortasında yıkılmaya yüz tutmuş yüksekçe bir duvar gördüler. Hızır, kasab alıları rahatsız eden bu duvarı güzelce tamir ederek düzeltti. Mûsâ yine dayanamayıp, “Bir parça ekmeği Tanrı misafiri nden esirgeyen bu insanlara,

bizi aç bıraktılar diye mükâfât mı veriyorsun? **İsteseydin, bu hizmetine karşılık bir ücret alabilirdin!** Hiç değilse karnımızı doyursaydık olmaz mıydı?” dedi.

78. Bunun üzerine Hızır, **“İşte bu, yollarımızın ayrılmasına sebep olan son itirazın oldu!”** dedi, **“Şimdi sana, dayanamayıp itiraz ettiğin olayların iç yüzünü anlatacağım:**

79. **O** hasar verdiğim gemi, geçimini denizden sağlayan yoksul insanlara aitti. **Onu bilerek kusurlu hâle getirmek istedim; çünkü güzergâhları üzerinde, bütün sağlam gemilere zorla el koyan ve sahiplerini esir eden zâlim bir kral vardı.** Gemiye verdiğim küçük bir zarar, çok daha büyük bir zararı önlemiş oldu.

80. **Öldürdüğüm o çocuğa gelince; onun anası. babası tertemiz birer mümindir. Biz bu evladın sonunda onları azgınlık ve inkâra sürükleyeceğini biliyorduk ,** onlara rahmetimizden dolayı, işte o yüzden onu

öldürdük;

81. Ve onun yerine, Rablerinin onlara daha temiz ve daha merhametli bir çocuk vermesini diledik. Böylece, onların biricik yavrularını ellerinden almakla, aslında onlara en büyük iyiliği yapmış olduk.

82. Düzelttiğim o duvara gelince; o şehirde yaşayan iki yetim çocuğa aitti ve yıkılmak üzere olan bu duvarın altında, vaktiyle onlar için saklanmış bir hazine gömülüydü. Rahmetli babaları da çok iyi bir insandı. **Bu yüzden Rabb'in, bu çocukların ergenlik çağına ulaşp hazinelerini çıkarmalarını diledi.** Bunun için de, duvarın bir süre daha ayakta kalması gerekiyordu. Çünkü çocuklar henüz küçükken duvar yıkılacak olsaydı, hazine ortaya çıkacak ve o zâlim kasaba halkı tarafından yağma edilecekti. Demek ki, biz o duvarı düzeltmekle, misafirlerinden bir lokma yiyeceği esirgeyecek derecede alçalan o kasaba halkına mükâfât değil, ceza vermiş olduk ve aynı zamanda, yetimlere âit

hazinenin korunmasını sağladık.

Bütün bunlar, **Rabb'inin** sonsuz şefkat ve **merhametinin** tecellîleri **olarak** gerçekleşti. Gördüğün gibi, **bunların** hiçbirini **ben kendiliğimden yapmış değilim. Senin** kötü zannedip **tahammül edemediğin** bu olayların **içyüzü** ve altında yatan hikmet, **işte bundan ibaret."**

Olaylara bu gözle bakınca inanan bir insan için, Allah'ın sevgisini, hoşnutluğunu kaybetme dışında "bir kötülük" yoktur. Hiçbir zaman ümitsizliğe, yılgınlığa düşmeyecektir.

Öte yandan hiç kimse kendisini Hızır'ın yerine koyup da İslâm'a aykırı işler yapamaz. Çünkü Hızır, Allah'ın bazı gaybi bilgiler verip sadece Musa'ya gönderdiği bir kuluydu. Bunun için insanlar, Hızır'ın rolünü üstlenmekle değil, Allah'ın gönderdiği kitapta açıkça bildirdiği kurallara uymakla yükümlüdür.

Şimdi gelelim, sûrenin son kıssasına:

83. Ey Muhammed! **S a n a** , bir zamanlar yeryüzünün doğusuna ve batısına hü kmetmiş âdil ve güçlü bir hükümdar ve sâlih bir kul olan **Zülkarneyn'i soruyorlar; de ki: “ Şimdi size, onun** dillere destan olan **unutulmaz öyküsünü anlatacağım:”**

84. Biz ona, yeryüzünde eşi benzeri görülmemiş bir kudret ve **egemenlik bahşetmiş ve kendisini,** bir cihan hükümdarında bulunması gereken zekâ, cesaret, merhamet, bilgi-hikmet ve benzeri üstün özelliklerle yüceltmış ve bilgi, güç , kuvvet, teknoloji, kültür gibi **her türlü araçlarla donatmıştık.**

85. Böylece Zülkarneyn, batıya doğru bir yol tuttu.

86. Ve arka arkaya ülkeler fethederek, **nihâyet güneşin battığı yerlere,** yani batı sahillerine **ulaşınca,** derin ve **bulanık bir suda,** okyanusun koyu mavi sularında muhteşem bir manzara hâlinde **güneşin batışını** hayranlıkla **izledi.**

Orada azgın bir topluluğa rastladı ve onları egemenliği altına aldı. Ona vahiy yoluyla, **“Ey Zülkarneyn!” dedik, “İstersen onları yaptıkları kötülüklerden dolayı cezalandırırsın, istersen kendilerine iyilik edip bu seferlik affedersin.** Toplumsal barış ve huzuru temin etmek ve adâleti gerçekleştirmek üzere, zaman ve zemine göre dilediğin davranış biçimini seçebilirsin.”

87. Bunun üzerine Zülkarneyn halka seslenerek, **“Dinleyin, ey insanlar!” dedi, “Bundan böyle her kim zulüm ve haksızlık yapmaya kalkışır, o n u kesinlikle cezalandıracağız! Sonra o, Hesap Günü Rabb’inin huzuruna çıkarılacak v e Allah onu korkunç bir azâba uğratacaktır!”**

88. **“Allah’a ve gönderdiği mesaj a iman edip güzel ve yararlı davranışlar ortaya koyanlara gelince, onlara da, yaptığı iyiliklerin karşılığı olarak, âhirette en güzel ödöl verilecektir. Biz de yöneticiler olarak, bu**

dünyada **onları** şefkatle bağrımıza basacak, sevgi ve merhamet temeline dayalı bir anlayışla, dâimâ yerine getirilmesi **kolay emirlerle yükümlü tutacağız!**”

89. Derken, buradan ayrılıp doğu istikametine **bir yol tuttu.**

90. Ve uzun bir yolculuğun ardından, **nihâyet güneşin doğduğu yere**, yani doğu yönündeki en uzak diyarlara **ulaşınca**, **sıcağa karşı kendilerine bir siper yapmadığımız bir topluluk üzerinde güneşin doğduğunu gördü.** Onlara Allah’ın emirlerini bildirerek, onları eğitti.

91. İşte Zülkarneyn, yeryüzünün doğusuna ve batısına hükmeden **böyle** kudretli ve bilge bir hükümdardı. **Ve hiç kuşkusuz Biz, onun bütün yaptıklarından haberdar idik.**

92. Derken, buradan ayrıldı. **Bir yol daha tuttu.**

93. Nihâyet, iki doğa set olarak, oradaki insanları düşman saldırısından koruyan sarp kayalıkların **arasındaki dar geçide varınca**, bu dağların **eteklerinde** yaşayan ve Zülkarneyn'in konuştuğu dili bilmedikleri için, **söylenenleri neredeyse hiç anlamayan** dilleri farklı, ifâdeleri yetersiz **bir toplumla karşılaştı.**

94. Zülkarneyn'in ilim, irfan, güç, kuvvet ve hakimiyette ne derece ileri olduğunu gören bu insanlar, tercüman aracılığıyla ona, **“Ey Zülkarneyn!” dediler, “Ye’cüc ve Me’cüc dediğimiz hak hukuk tanımayan kabîleler, iki dağın arasındaki şu geçitten bize sürekli saldırarak bu topraklarda bozgunculuk yapıyorlar. Sana ödeyeceğimiz bir miktar vergi karşılığında, bizimle onlar arasına, iki dağın arasını tamamen kapatacak şekilde bir set yapar mısın?**

95. Zülkarneyn, **“Elbette!” dedi, “Fakat bu iyiliği size karşılıksız yapıp, Rabb'imın hoşnutluğunu kazanmak isterim. Çünkü Rabb'imın bana vaadettiği sonsuz cennet**

nîmetleri ve bu dünyada **bahşettiği kudret ve hükümlerlik**, sizin verebileceğiniz her şeyden **daha hayırlıdır. Yeter ki, siz bana beden gücüyle yardımcı olun, sizinle onlar arasına setten daha sağlam bir bent inşâ edeyim!”**

96. “Şimdi bana, bulabildiğiniz kadar demir kütleleri getirin!”

Ve böylece Zülkarneyn, bu demir kütlelerini üst üste yığarak, geçidi düzgün bir şekilde kapadı; **nihâyet, iki dağın** yamaçları arasındaki boşluğu tamamen doldurtup dağlarla **eşit seviyeye getirince**, dev körükler hazırlandı, ateşler yakıldı ve Zülkarneyn, **“Körükleyin!” diye emretti**; demir iyice **kor hâline geline**, **“Bana erimiş bakır getirin, üzerine döküp onu tunç hâline getireyim!” dedi.**

97. Böylece, iki dağın birleştiren mükemmel, hârika bir set inşâ etti. Öyle ki, **bundan böyle** saldırgan topluluklar, yüzyıllar boyunca **ne bu seti aşabildiler, ne de onda bir gedik açabildiler.**

98. Zülkarneyn, yaptığı bu büyük işten dolayı şımarıp gurura kapılmadı. Aksine, bir mümine yaraşan alçakgönüllülükle, **“Bu, Rabb’imin bizlere bir lütfudur.** Gerçi ben elimden geldiğince sağlam bir duvar yaptım fakat bu, sonsuza kadar sürecektir. **Rabb’imin vaadi gelince, bu seti de paramparça edecektir. Rabb’imin verdiği söz, mutlaka gerçekleşir.”**

Bu, onların bu dünyada çekeceği azap olacak. Kıyâmet Gününe gelince:

99. Sura birinci kez üflenip kıyâmet koptuğu zaman, **O Gün onları** ikinci sur ile mezarlarından kaldırıp bir süre şaşkın bir hâlde ortalıkta **bırakacağız,** dehşet içerisinde bir o yana bir bu yana koşacak, **dalga dalga birbirlerine girecekler ve Toplanma Borusu,** üçüncü sur **çalınca,** Büyük Mahkeme için **hepsini huzurumuzda toplayacağız.**

100. Ve o Gün cehennemi, tüm dehşetiyle

inkârcılara göstereceğiz.

101. Çünkü **onlar**, Kur'an'da dile getirdiğim bunca **uyarılarım** **karşı**, **gözleri** kibir, önyargı ve inat örtüleriyle **perdelenmiş kimselerdi**; **öyle ki**, uyarıları **işitmeye bile tahammül edemiyor**; dinlemeden, anlamadan hakikati **reddediyorlardı**. Kimileri de, ilâhlık makâmına yücelttikleri birtakım varlıklar sayesinde kurtulacaklarını iddia ediyorlardı. Fakat o gün, ne büyük bir yanlış içinde olduklarını anlayacaklar! Öyle ya;

102. Yoksa inkârcılar, **Benim** kimi **kullarımı** **kendilerine Benden başka dost ve yardımcı edinerek**, onların şefaati sayesinde kurtuluşa ereceklerini **mi sanıyorlar**? Hayır, tam tersine! **Doğrusu Biz**, kâfirlere **“konukevi” olarak**, **cehennemi hazırladık!**

103. O hâlde, ey Müslüman! Onlara **de ki**: **“Yaptıkları sözde iyilikler konusunda en büyük hayal kırıklığına kimlerin**

uğrayacağını size bildireyim mi?”

104. “Onlar, güzel işler yaptıklarını zannettikleri hâlde, bu dünyadaki bütün emekleri boşa giden kimselerdir.”

105. İşte onlar, Rablerinin ayetlerini reddettikleri ve O’na kavuşacaklarını inkâr ettikleri için, yaptıkları bütün iyilikler geçersiz kılınacaktır. Öyle ki, hesap Gününde onların bu sözde iyiliklerini ölçmek için terazi bile kurmayacak, yani hiç birine değer vermeyecek, dikkate almayacağız.

106. Evet, apaçık hakîkati inkâr ederek ayetlerimi ve elçilerimi alaya aldıkları için, onların cezası cehennemdir!

107. Âyetlerimize yürekten iman eden ve bu iman gereği olarak güzel ve yararlı davranışlar ortaya koyanlar ise, her türlü nîmetlerle donatılmış Firdevs cennetlerinde ağırlanacaklardır.

108. Sonsuza dek orada kalacak, hiçbir zaman oradan ayrılmak istemeyecekler. İşte, bu sonsuz nîmetleri kazanmak için:

109. E y Peygamber! Yaratanın sonsuz ilmiyle yaratılanların sınırlı bilgisi arasındaki farkı, akıllarda kalacak çarpıcı bir örnekle ortaya koymak üzere de ki: “Rabb’imin sonsuz ilim ve hikmetini gözler önüne seren kelimelerini yazmak için bütün denizler mürekkep ve ağaçlar kalem olsa, yine de okyanuslar tükenir, fakat Rabb’imin kelimeleri tükenmezdi ; hatta mevcut olanlara bir o kadarını daha ekleysek bile!”

110. O hâlde, sonsuz ilim ve hikmet Sahibinin en önemli tavsiyesini insanlığa iletme üzere de ki: “Ey insanlar! Ben de ancak sizin gibi ölümlü bir insanım; şu kadar ki, bana, ilahınızın ancak, eşi ve ortağı olmayan bir tek İlâh olduğu bildirilmiştir. O hâlde, her kim Rabb’ine kavuşmayı ümit ediyorsa, dürüst ve erdemlice davranışlar ortaya koysun ve

Rabb'ine kulluk ve ibâdetinde hiç kimseyi ve hiçbir şeyi O'na ortak koşmayın!"